

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

af Danmarks radios programvirksomhed, især undervisningsvirksomheden og kortbølgeudsendelserne.

Når en revision af loven således trænger sig på, synes jeg, det er en naturlig ting, at man benytter lejligheden til en mere almindelig kritisk gennemgang af bestemmelserne i en lov, som det dog er 13 år siden, at folketinget har haft lejlighed til at tage stilling til.

Jeg mener, at hovedspørgsmålene ved den kommende revision er

1. Danmarks radios eneret til radiospredning.
2. Målsætningen for Danmarks radios programvirksomhed.
3. Danmarks radios forhold til folketing og regering.
4. Danmarks radios styrelsesordning.
5. Finansieringen.

Ifølge den gældende lov har Danmarks radio eneret til radiospredning til den almindelige forbruger.

I nogle lande, hvor man er begyndt med et enkelt licensfinansieret radioselskab med eneret på den trådløse radiospredning, har man senere tilladt oprettelsen af et eller flere konkurrerende og reklamefinansierede radiospredningsselskaber ved siden af det oprindelige.

Erfaringerne fra disse lande er ikke af en sådan art, at de kan motivere opgivelsen af den hidtidige ordning her i landet, for så vidt angår den landsdækkende programvirksomhed. Konkurrencen mellem flere radioselskaber har i hvert fald i nogle tilfælde haft en tendens i retning af en almindelig kvalitetsforringelse af udsendelserne; man fristes alt for let til en konkurrence på det mest vulgære og det mest åndsforladte plan. Hvis man ønsker større valgmuligheder for lyttere og seere, opnås dette bedre ved en koordineret planlægning af flere programmer, der administreres af samme selskab, end ved at dele radiospredningsvirksomheden op på flere selskaber. Hertil kommer det meget afgørende, at de økonomiske ressourcer, et lille land som Danmark kan ofre på en landsdækkende radiospredning, utvivlsomt udnyttes bedst under en enhedsordning.

Endelig synes jeg, der er grund til at nævne, at Danmarks radios eneret har en

rent teknisk begrundelse i det forhold, at det er et meget snævert frekvensområde, som Danmark efter de gældende internationale bestemmelser har til rådighed for trådløs sending. Det, man kunne kalde „fri konkurrence i æteren“, er allerede af den grund en umulighed.

Jeg mener på denne baggrund, at man bør opretholde Danmarks radios eneret til den landsdækkende trådløse radiospredning.

Anderledes ligger det med hensyn til programvirksomhed baseret på kabelsending. Her er de tekniske muligheder nærmest ubegrænsede; til gengæld vil økonomiske hensyn formentlig i lang tid hindre en sådan programvirksomhed i at blive landsdækkende. Kabelanlæg egner sig kun for forholdsvis tæt befolkede områder.

Efter min opfattelse bør Danmarks radio kunne sende programmer via kabel eller tråd, men jeg mener desuden, at man bør åbne mulighed for, at amter og kommuner kan få tilladelse til lokalt at drive programvirksomhed — både radio og tv — ved brug af kabelanlæg. Sådanne anlæg findes som bekendt allerede i en lang række byer, men de kan efter loven om fællesantennelanlæg i dag kun anvendes til modtagelse og distribution af Danmarks radios og udenlandske radiofoniers programmer, ikke til selvstændig programvirksomhed. Fællesantenneloven må derfor ændres i forbindelse med revisionen af radiospredningsloven, og det er hensigten, at bestemmelserne om disse forhold skal indgå i den nye radiolov.

I enkelte lande er man allerede kommet forholdsvis langt i udviklingen af lokal radio- og tv-virksomhed på kabelbasis, og mange steder har de lokale stationer haft betydning som et middel til at styrke demokratiet og kommunikationen mellem det lokale styre og borgerne og mellem borgerne indbyrdes på det stedlige plan. Og de vil kunne få endnu større betydning, når man får færdigudviklet de allerede eksisterende tekniske systemer, der muliggør kabelanlæggenes anvendelse til tovejskommunikation. Fremtidens lokale radio- og tv-stationer vil ikke blot sende programmer til en passiv lytter- og seerskare; de vil også modtage reaktioner og diskussionsindslag fra lyttere og seere.

Det er imidlertid meget væsentligt, at man hindrer hele dette felt i at blive gjort